

Повчальна історія спасіння Ганса – читати для натхнення у важкі часи пандемії, війни з росією та гіперінфляції

Автор Андерс Торвіль Бйорванд

Давайте сьогодні поговоримо про глобальну пандемію, війну з росією і гіперінфляцію, на порозі якої ми стоїмо. Не подумайте, я не якийсь там новомодний пророк чи прихильник теорій змови. Я хочу розповісти вам про події 200-річної давнини, які сталися на європейському континенті та в моїй рідній країні Норвегії.

Отже, як ви вже напевне зрозуміли, я - норвежець. Пропоную перенестися зі мною на тисячоліття назад, у ті часи, коли нас ще називали вікінгами. Завдяки своїй надзвичайній жорстокості та першокласним кораблям нам вдалося завоювати народи в Північній Європі та за її межами. Ми відкрили Північну Америку ще в 1000 році нашої ери і

навіть певний час правили росією.

Та потім наші пращури навернулися до віри в Бога і прийняли Ісуса Христа як Господа. Вони відмовилися від поклоніння Одіну та Тору і почали поклонятися біблійному Богові. Покинувши розбій та грабіжництво, вікінги почали створювати згуртовані общини. Замість молота бога Тора, на їхніх шиях красувалися хрестики. **З тією ж** майстерністю, з якою раніше будували величні кораблі-галери, вони почали зводити прекрасні дерев'яні церкви. Рунні камені, яким приписували магічну силу, використовували для поширення Євангелія. Дехто з вікінгів навіть ходив хрестовими походами на Єрусалим.

У XIV столітті більше половини нашого населення загинуло від чорної чуми, що прийшла в Європу з Криму і залишила по собі країну в руїнах. Через пандемію Норвегія змушена була приєднатися до Скандинавського союзу, в результаті чого на кілька

століть опинилася під владою Данії. У часи Реформації норвезька церква перетворилася на довгі руки данського короля і допомагала йому правити містами та селами по всій Норвегії, а релігійні обряди втратили своє духовне значення. Тогочасне суспільство потерпало від алкоголізму, а на церковних службах практично не було прихожан.

Перенесімося далі у 1796 рік. Не встигла у 1789 році завершитися Французька революція, як Наполеон уже втягує Європу, включно з росією, у війну, у той час як мільйони європейців гинуть від віспи та голоду. Європейський континент стоїть на порозі гіперінфляції, аж раптом з'являється нікому не відомий сільський юнак і починає всупереч закону проповідувати Слово Боже, не будучи висвяченим священником. Звали його Ганс Нільсен Гауге, і з Божої ласки він приніс норвежцям свободу, використовуючи проповідь, письменництво та підприємницьку діяльність.

Навіть зараз через 200 років можна відчутти особливу духовну атмосферу в тих регіонах Норвегії, які він колись відвідав. А у кожному норвезькому супермаркеті ви знайдете товари виготовлені в його компаніях.

Реформація почалася на полі в 1796 році

Одного весняного дня, коли 25-річний Ганс допомагав батькові на полі, наспівуючи християнський гімн «Ісусе, так прагну спілкування з Тобою», його охопило бажання віддати серце Христу, дійшовши до таких слів:

"О полони мене і забери спокуси,

Веди мене вперед усе моє життя!

Я віддаю себе і все, чим володію,

Щоб лише Ти один у серці панував."

З цього моменту життя юнака повністю змінилося. Ось як він згодом описує свої переживання:

«У думках я піднісся до Бога, так що забув і про власне існування, і про свою душу, тому що був не в собі. Я усвідомив марноту цього світу і шкодував, що до цього так мало служив нашому великому, доброму та всемогутньому Богові. Моя душа відчувала присутність чогось надприродного, божественного і блаженного. Ця присутність була настільки славною, що не передати словами. Я знаю, що з того моменту мій дух наповнило добро. Я як ніколи сильно відчував щирю любов до Бога і ближнього. Мій розум оновився, я розкався в усіх своїх гріхах і відчув палке бажання поділитися благодаттю з іншими. Мені захотілося читати Біблію та вчення Ісуса. Я зрозумів, що всі християнські вчення можна об'єднати в одну істину: Христос прийшов як наш Спаситель, щоб ми через

Його Дух народилися згори, покаялися та освячували себе, розвиваючи в собі характер Бога, щоб служити лише Йому триєдиному Богу та готувати свою невмирущу душу до вічної слави. Тоді я також з горем усвідомив, наскільки весь світ охоплений злом. Я благав Бога не квапитися з карою, щоб хоча б хтось міг спастися. Мені дуже хотілося служити Йому і я питав, що мені робити далі. У відповідь я почув: Ти будеш сповідувати Моє ім'я людям, закликатимеш їх покаятися і шукати Мене, поки Я доступний, кликати Мене, доки Я поруч, стукаючи в двері їхніх сердець, щоб повернути їх з темряви до світла».

Лютеранський єпископ-консерватор Андреас Арфлот у своїй докторській дисертації описує зустріч Гауге з Богом як хрещення Святим Духом, порівнюючи її з історією п'ятидесятників, які з'являться на світовій арені сто років пізніше.

Юний Ганс був завзятим читачем, незважаючи на те, що провчився в школі зовсім недовго. Найбільший вплив на нього здійснили, безперечно, Біблія та твори Мартіна Лютера, вчення Понтоппідана та інших датських проповідників, а також рух пієтизму, що зародився в місті Галле (Німеччина). Проте від сучасників Ганса відрізняла глибока самосвідомість і тверде переконання того, що він покликаний Богом.

Якою була ситуація в Норвегії в часи Гауге?

Кінець XVIII століття був нелегким для Європи — гігантські виверження вулканів, величезні кліматичні зміни, неврожаї, голод і хвороби, стали каталізатором для Французької революції та наполеонівських війн. Політична картина світу стрімко змінювалася. В один рік з Французькою революцією Сполучені Штати на чолі з першим президентом Джорджем Вашингтоном проголосили незалежність, а значна частина населення Норвегії емігрувала до США, що свідчило про те, як сильно вони прагнули змін.

Гауге був дитиною свого часу, він народився на зорі епохи Просвітництва й промислової революції. Просвітництво допомогло йому примирити два табори наділених владою — тих, хто мав її як привілей і тих, хто заволодів нею завдяки власним зусиллям.

Чим займався Гауге?

Я можу лише стисло описати деякі з численних досягнень Гауге, оскільки Його служіння було всебічним і охоплювало різноманітні сфери.

Він був письменником

Почнемо з того, що він багато писав. Він опублікував 33 книги та памфлети, а також написав щонайменше 500 листів своїм послідовникам. За його життя надруковано приблизно 250 000 екземплярів його книг— і це на частку населення Норвегії, яке на той час становило трохи менше 900 000 чоловік. Багато людей навчилися читати завдяки книгам Гауге. Сам він, не маючи академічної освіти, писав надзвичайно переконливо, а ще наймав працівників, щоб розповсюджували його твори по всій країні.

Він був мандрівником

Пішки та човном проповідник-підприємець перетнув майже всю Норвегію та досягнув деяких регіонів Данії. З 1796 по 1804 рік, на які припадає найбільша його активність, він пройшов понад 10 000 миль. І скрізь, де б він не був, він відкрив власну справу або наставляв інших підприємців та проповідував Євангеліє. Він усюди лишав після себе невеликі громади віруючих, які продовжували збиратися та ділитися євангелією. Його рух з відкриття молитовних будинків продовжує існувати й дотепер.

Він був проповідником Божого Слова

Головною справою життя Гауге була проповідь Слова Божого та заклик покаятися та прийняти Христа як свого Господа і Спасителя. Він проповідував сам і навчав проповідувати інших. З 1796 по 1804 рік у період найбільшої активності він зазнав численних утисків з боку духовенства, а вже з 1814 року і до самої смерті в 1824 році ситуація кардинально змінилася. Багато священнослужителів, включаючи єпископів і професорів теології, зверталися до нього за наставництвом та порадами. За загальною оцінкою, близько 25% населення Норвегії навернулося в християнство завдяки безпосереднім зусиллям Ганса Нільсена Гауге.

Він був підприємцем

Гауге заснував близько 30 підприємств у таких різноманітних галузях, як сільське господарство, рибальство, нерухомість, зернові заводи, лісопильні заводи, імпорт/експорт, оптова торгівля, паперові фабрики, друкарні, палітурництво, книговидавництво, газети, продаж книг, цегельні заводи, ткацькі підприємства, добування металів, побудова житла, соляні заводи, калійні заводи, шкіряні фабрики, верфі, судноплавство та банківська справа. Окрім власного бізнесу, він через заохочення, інвестиції чи наставництво допоміг започаткувати близько 120 інших компаній.

Він був в'язнем

У ті часи проповідувати Слово Боже, не будучи висвяченим священиком, вважалося незаконним. Через це Гауге 11 разів потрапляв у в'язницю, де його утримували від кількох днів до місяця, а в 1804 році без вироку ув'язнили на 10 років. Перебування у в'язниці підірвало його здоров'я і після звільнення у 1814 році він не міг більше подорожувати.

Він допомагав людям звільнитися від кайданів і вийти на свободу

Незважаючи на власне ув'язнення і втрату багатьох свобод, його служіння можна описати словами з 58 розділу Книги Ісаї, де йдеться про переваги істинного посту:

«розв'язати кайдани безбожності,

пута ярма розв'язати

й пустити на волю утиснених,

і всяке ярмо розірвати».

Для норвежців того часу, за винятком кількох привілейованих осіб на службі короля Данії, багато свобод були недоступними:

- Їм не можна було вільно пересуватися країною, проти чого різко виступав Гауге.
- Багато хто був неписьменним. Гауге вчив людей читати, щоб вони могли розуміти й самостійно вирішували власні проблеми.
- Їм не можна було самим обирати професію. Їхнє майбутнє було визначено із самого народження. Гауге допоміг тисячам норвежців обрати власну долю.
- Їм не можна було вільно ділитися Євангелієм, проти чого різко виступав Гауге.
- Їм не можна було вільно торгувати. Гауге добився права на торгівлю, завдяки чому його рух зміг швидко поширитися.
- Жінки були повністю безправними. Гауге призначав жінок проповідницями та лідерами свого руху ще за сто років до того, як вони отримали право голосу в Норвегії.
- Громадянам не дозволялося вільно обирати своїх лідерів. Гаугіанці брали активну участь у створенні конституції та встановленні незалежності Норвегії.

- Політики-послідовники Гауге завжди виступали проти особливих привілеїв і монополій і обстоювали вільне підприємництво та вільну торгівлю з рівними можливостями для всіх.

Гаугіанці — послідовники Гауге

Протягом ХІХ-го століття послідовники Гауге, яких іноді називають Гаугіанцями, допомагали писати конституцію Норвегії та формувати норвезький парламент. Вони активно створювали підприємства і не знаючи таких термінів, як «екологічність», «соціальна відповідальність» і «корпоративне управління», «перспективи зацікавлених сторін», «інвестиції в соціальні зміни», «численні прибутки» тощо, спиралися на позицію Гауге, про яку читаємо в одній із його книг:

«У наших справах ми намагаємося бути світлом для світу, щоб показати, що ми Божі діти».

З цього уривку зрозуміло, що християни були покликані дати іншим хліб і роботу. Забезпечення процвітання народу було важливою метою для Гаугіанців, а наполеглива праця стала основоположною цінністю. Спасіння охоплювало всі сфери життя. І оскільки Христос помер за всіх, Гауге взяв цю істину за життєвий орієнтир. Кожен мав цінність і кожен міг зробити свій внесок у добру справу в міру своїх можливостей. Гаугіанці давали роботу людям із фізичними та психічними вадами і виплачували кожному з них прожитковий мінімум. Було відкрито сотні і сотні підприємств. Деякі з них існують і дотепер.

У наш час все більше і більше нових компаній відроджують традицію Гаугіанців. Деякі з них мають членство у Християнському економічному форумі. Деякі навіть включили Гаугіанські основоположні корпоративні цінності у свої статuti (джерело: <https://haugeparagrafen.no>). Їх можна підсумувати цими трьома пунктами:

- Посвятити життя Христові
- Любити ближнього
- Збудовувати суспільство.

Впродовж історії люди намагалися зрозуміти та систематизувати етику та досвід Ганса Нільсена Гауге. Але я переконаний, що не варто прагнути того ж, що й Гауге, копіюючи його вчинки чи моделі поведінки. Необхідно зрозуміти, що стало причиною кардинальних змін у його житті. Я вважаю, що повна відданість і підкорення свого життя Христу в усіх сферах принесло Гауге великий успіх — хоча й не без труднощів і особистих втрат. Дух Святий діяв у

ньому та через нього, допомагаючи служити та вистояти, не зважаючи на труднощі. І сталося це в той момент, коли Гауге поклав свої власні інтереси на вівтар — того весняного дня на полі в 1796 році.

І знову європейський континент потерпає від пандемії, війни з росією та інфляції. Знову наші суспільні структури похитнулися в своїй основі. Ми стаємо свідками закриття церков, порушення релігійних свобод, а в західному світі все менше людей народжуються згори і навертаються у християнство. Те, що здавалося непохитним кілька десятиліть або навіть років тому, стало тепер надзвичайно крихким. Але, як пише Екклезіяст, немає нічого нового під сонцем. Історія повторюється, тому що людство не змінилося. Але нас потішає той факт, що й Бог ніколи не змінюється. Він має таку ж силу сьогодні, як і раніше, а з нашого боку потрібно лише підкорити своє життя Його досконалій волі. Якщо Бог зміг трансформувати країну через діяльність Ганса Нільсена Гауге, Він може використати для цієї мети будь-кого з нас. Ви готові Йому підкоритися?

Статтю розміщено та поширено з дозволу Християнського економічного форуму (*The Christian Economic Forum*), глобальної мережі лідерів, об'єднаних для співпраці та впровадження стратегічних ідей з метою поширення Божих економічних принципів і благодаті Ісуса Христа. Статтю було опубліковано у збірці офіційних матеріалів Всесвітньої зустрічі представників Християнського економічного форуму.